

Току рѣчи всички слушаха съ нѣкакво страхопочитание „даскала“. Тѣй наричаха войниците единъ широкоплецъ и нисъкъ човѣкъ съ рѣдка червеника брада. На всички, дори на капитанъ Меркезовъ, той бѣше известенъ за човѣкъ съ развѣрзанъ езикъ. Откакъ почнаха военните дѣйствия какво не чуха отъ устата на тоя човѣкъ! Всичко, което бѣше противъ неговото „вѣрую“, той усмиваше безъ пощада. Отъ начало това твърдѣ много дразнѣше капитанъ Меркезовъ. Слѣдъ това той свикна съ такива волности и дори обикна тоя оригиналъ войникъ. Това бѣше слѣдъ първия бой, въ който даскалътъ прояви чуденъ куражъ. Това събитие като че разруши убѣждението му до тогава—че само благонадежните хора сѫ добри войници въ боя. То нанрави дѣлбоко впечатление и на войниците. Може би това най вече помогна да се издигне даскалътъ въ тѣхните очи. Но разправаха и нѣщо друго за него. Билъ учитель въ едно село и баща на нѣколко дѣца. Заради дребните му дѣца искали да го настанятъ на тилова служба и му предложили такава. Но той отговорилъ суро и кратко: „тамъ нека отиватъ чорбаджийските синове“ Това сѫщо не остана безъ значение за неговото добро име. Най много отъ всички бѣше възхищенъ капитанъ Меркезовъ. Прѣдъ цѣлата рота той отблѣза тая постѣпка като голѣма добрѣтель. И въпрѣки своеобразните му криги, несъвмѣстими съ дисциплината, капитанъ Меркезовъ го тѣрпѣше и дори се надѣваше нему. Защото бѣше го забѣлѣзалъ тѣкмо въ сериозни моменти да става другъ.

— Куражъ братя! продължи даскалътъ. Знаете ли, като се свѣрши войната, ще настанатъ такива плодородни години. ... Едно зѣрно ще дава хилядо, а крави и овце ще близнатъ. И какво още нѣма да има! Па отъ благодарността отечеството може да ни даде земя даромъ.... Може, разбира се, десетъ години да не плащаме и данъци... Ехе, какви години ще настанатъ! Само ще трѣбва тукъ повечко работа да свѣршимъ. Нали безъ трудъ нищо не става?...

Даскалътъ изрѣче тия думи съ веселъ тонъ.

Между войниците неговите думи внесоха едно чудно оживление. Назадъ почна весело и безпирно мърморане.

— Настѣпиха мазола на нашия селякъ! помисли си капитанъ Меркезовъ.

Той се обрна и строго напомни да се пази въ ротата най-голѣма тишина.

Турскиятъ прожектори не спираха своята работа. Тѣкъ капризно и внезапно освѣтяваха далеките и пусти поля и будѣха една необяснима тревога. На всички се струваше като че нищо не може да се укрие отъ това мощно сияние и ей сега ще зареватъ отъ нѣйдѣ гранати. Но веднага гигант-